

Dosarul nr. 2r-459/23
2-22162068-01-2r-27102023

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (jud. I. Malanciuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Sîrbu, V. Cotorobai)

DECIZIE

07 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Mariana Ursachi
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Olga Ghirea,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Fedora
Crecescu împotriva Olgăi Ghirea, privind încasarea datoriei și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a restituit cererea de apel depusă de Olga Ghirea, din motivul neînlăturării,
în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea
din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău

c o n s t a t ă:

La 07 noiembrie 2022, Fedora Crecescu, reprezentată de avocatul Nicolae
Marandici, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Ghirea, privind
încasarea datoriei în sumă de 5000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată
compuse din taxa de stat în sumă de 2861,70 de lei și cheltuielile de asistență
juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul
Dubăsari, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată. S-a încasat din contul
Olgăi Ghirea în beneficiul Fedorei Crecescu datoria în sumă de 5000 euro, în lei
la cursul BNM echivalent în ziua executării obligației, suma de 3000 de lei cu titlu
de cheltuieli de asistență juridică și suma de 2861,70 de lei cu titlu de taxă de stat,
achitată la depunerea acțiunii.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 05 ianuarie 2023, Olga
Ghirea, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând
casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă
integral.

Prin încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în
corespundere cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu s-

a dat curs cererii de apel depuse de Olga Ghirea, din motivul necorespunderii acesteia prevederilor art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă, fiind acordat părții apelante termen de 20 zile pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și dovada achitării taxei de stat. Concomitent s-a explicat părții apelante, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

La 21 aprilie 2023, Olga Ghirea a prezentat cererea de apel motivată, la care a anexat mai multe înscrisuri. Totodată, prin cererea de apel motivată partea a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, iar prin cererea din 12 mai 2023, a solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat. Totodată, apelanta Olga Ghirea, prin intermediul instanței de fond, la 14 martie 2023 și 21 martie 2023, a depus în adresa instanței de apel suplimente și înscrisuri în susținerea cererii de apel.

Prin încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Olga Ghirea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată. S-a acordat Olgăi Ghirea termen suplimentar de 20 (douăzeci) de zile, calculat din data comunicării prezentei încheieri, pentru înlăturarea tuturor neajunsurilor procesuale indicate de instanță și s-a considerat că, cererii de apel în continuare nu îi este dat curs. S-a explicat părții apelante, că în cazul în care nu va lichida neajunsurile descrise în încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele anexate, va fi restituită.

Prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Olga Ghirea, împotriva hotărârii din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 03 octombrie 2023, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Olga Ghirea a declarat recurs împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și anularea taxei de stat în mărime de 2129, 62 de lei.

La 27 noiembrie 2023, în adresa Secretariatului Curții Supreme de Justiție, a parvenit cererea de recurs suplimentară depusă de către Olga Ghirea, prin intermediul poștei terestre la 23 noiembrie 2023, împotriva încheierii din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În virtutea art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea la 14 septembrie 2023, iar la 18 septembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, copia încheierii a fost expediată părților în proces, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică atașat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 71).

Astfel, recursul depus de Olga Ghirea, la 03 octombrie 2023, se încadrează în termenul prevăzut de art. 425 din Codul de procedură civilă.

La 27 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimitei, prin poșta electronică, copia recursului declarat de Olga Ghirea, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. f.d.128-129), însă până la examinarea recursului Fedora Crecescu nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

În temeiul art. 426 alin. (2), (3) din Codul de procedura civilă, recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Ghirea urmează a fi respins, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin hotărârea din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată. S-a încasat din contul Olgăi Ghirea în beneficiul Fedorei Crecescu datoria în sumă de 5000 euro, în lei la cursul BNM echivalent în ziua executării obligației, suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 2861,70 de lei cu titlu de taxă de stat, achitată la depunerea acțiunii.

La 05 ianuarie 2023, Olga Ghirea a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 decembrie 2022 a Judecătorei Criuleni, sediul Dubăsari, solicitând casarea acesteia.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) și alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Conform art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în corespundere cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Olga Ghirea, din motivul necorespunderii acesteia prevederilor art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă, fiind acordat părții apelante termen de 20 zile pentru a prezenta cererea de apel

întocmită în conformitate cu exigențele Legii și dovada achitării taxei de stat. Concomitent s-a explicat părții apelante, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Încheierea 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expeditată, prin intermediul oficiului poștal, apelantei Olga Ghirea, la 27 martie 2023, fiind recepționată, la 04 aprilie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (vol. I, f.d. 177).

La 21 aprilie 2023, Olga Ghirea a prezentat cererea de apel motivată, la care a anexat mai multe înscrisuri. Totodată, prin cererea de apel motivată partea a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, iar prin cererea din 12 mai 2023, a solicitat repetat scutirea de la plata taxei de stat. Totodată, apelanta Ghirea Olga, prin intermediul instanței de fond, la 14 martie 2023 și 21 martie 2023, a depus în adresa instanței de apel suplimente și înscrisuri în susținerea cererii de apel.

Prin încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Olga Ghirea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel declarată. S-a acordat Olgăi Ghirea termen suplimentar de 20 (douăzeci) zile, calculat din data comunicării prezentei încheieri, pentru înlăturarea tuturor neajunsurilor procesuale indicate de instanță și s-a considerat că, cererii de apel în continuare nu îi este dat curs. S-a explicat părții apelante, că în cazul în care nu va lichida neajunsurile descrise în încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele anexate, va fi restituită.

Încheierea 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expeditată, prin intermediul oficiului poștal, apelantei Olga Ghirea, la 28 iunie 2023, fiind recepționată, la 04 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 29).

La 26 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Olga Ghirea a depus cererea de apel, cu indicarea motivelor de fapt și de drept, anexând și înscrisuri în susținerea apelului, însă nu a fost atașată dovada achitării taxei de stat.

Urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel din încheierea din 16 mai 2023, prin încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Olga Ghirea, împotriva hotărârii din 05 decembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari, din motiv că apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recursul depus de Olga Ghirea, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel corect a restituit, prin încheierea din 14 septembrie 2023, cererea de apel, or, apelanta nu s-a conformat în termenul stabilit dispozițiilor instanței de apel.

În acest context, Completul de judecată menționează că apelanta, cunoscând că a depus, la 05 ianuarie 2023, cerere de apel împotriva hotărârii

primei instanțe, fără a fi întrunite condițiile stabilite de lege la depunerea acesteia, cât și faptul că a recepționat încheierea de respingere a cererii cu privire la scutirea de la achitarea taxei de stat și de a nu da curs cererii de apel, la 04 iulie 2023, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de aceasta.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor, care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art.111 din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, necătând la faptul că se cunoștea din care motiv nu a fost dat curs cererii de apel și indicațiile instanței de apel, recurenta/apelanta nu a înlăturat integral în termenul stabilit neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel, a prezentat tardiv apelul motivat, fără anexarea dovezii achitării taxei de stat, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, termen apreciat ca fiind unul rezonabil.

Conform art. 16 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor

judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de perimare) pentru prezentarea cererii de apel motivate, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data stabilită, să prezinte actele enunțate, iar la utilizarea mijloacelor de comunicare (poșta electronică, oficiul poștal), să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit de către instanță. O altă abordare decât aceasta va echivala cu o încălcare a termenului de procedură, fixat de instanță.

Prin urmare, în încheierea din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a acordat apelantei un termen suplimentar de 20 de zile calendaristice pentru înlăturarea neajunsurilor, iar începerea curgerii termenului urma a fi calculat de la data recepționării încheierii instanței de apel.

Așadar, apelanta a recepționat copia încheierii din 16 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, la 04 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei. Respectiv, termenul pentru înlăturarea neajunsurilor a început a curge din ziua imediat următoare a zilei recepționării încheierii instanței de apel, adică începând cu data de 05 iulie 2023 și a expirat la 24 iulie 2023 (zi de luni), însă, Olga Ghirea a depus cererea de apel motivat, la 25 iulie 2023, peste termenul de 20 de zile, de asemenea nu a anexat dovada achitării taxei de stat.

Respectiv, recurenta/apelanta nu a lichidat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de apel, iar omisiunea exercitării în termenul stabilit de instanță a obligației este imputabilă apelantei, lipsa diligenței devenind culpabilă și neopozabilă instanței de apel.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Curtea de Apel Chișinău corect a punctat că apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Recurenta nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Olga Ghirea și de a menține încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Olga Ghirea.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Fedora Crecescu împotriva Olgăi Ghirea, privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Mariana Ursachi

Aliona Donos